Súd:	Okresný súd Zvolen
Spisová značka:	7C/18/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6723201019
Dátum vydania rozhodnutia:	20. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Jana Krnáčová
ECLI:	ECLI:SK:OSZV:2023:6723201019.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

7C/18/2023
– 15 –

Okresný súd Zvolen, v konaní pred sudkyňou JUDr. Janou Krnáčovou, v spore žalobcov 1/ A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX C., 2/ malol. D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX C., 3/ malol. E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX, XXX XX C., obe maloleté deti zastúpené zákonnou zástupkyňou matkou A. B., nar. XX.XX.XXXX, 4/ E. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., 5/ D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXX, XXX XX C., všetci žalobcovia právne zastúpení advokátom JUDr. Michal Matala, so sídlom Advokátskej kancelárie T.G.Masaryka 8, 984 01 Lučenec, proti žalovanému KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, IČO: 00585441, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, v konaní zastúpený Advokátskou kanceláriou Miroslav Maďar, s.r.o., so sídlom Horná 26, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36868299, konajúca prostredníctvom advokáta a konateľa F. F. F., o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

7C/18/2023
– 2 –

I/ Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 1/ sumu vo výške 28.000,-- Eur, žalobcovi 2/ sumu 32.000,-- Eur, žalobcovi 3/ sumu 32.000,-- Eur, žalobkyni 4/ sumu 8.000,-- Eur a žalobcovi 5/ sumu 8.000,-- Eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

II/ V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a .

III/ Žalobcovia 1/, 2/, 3/, 4/ a 5/ majú nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%, ktoré je žalovaný p o v i n n ý uhradiť žalobcom do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu o výške trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

7C/18/2023
– 13 –

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 10.03.2023 žiadali žalobcovia zaviazať žalovaného na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 35.000,-- Eur žalobkyni v 1. rade ako manželke nebohého, maloletým deťom nebohého sumu 40.000,-- Eur každému zvlášť a rodičom nebohého žalobcom v 4. a v 5. rade sumu 20.000,-- Eur. Žalobu odôvodňovali tým, že dňa 11.11.2021 v čase cca 19.30 hod. došlo na ceste I./66 v kilometri 39,38 k dopravnej nehode, ktorú spôsobil vodič G. B., ktorý viedol neprimeranou rýchlosťou motorové vozidlo Alfa Romeo 147 s ev.č. B. XXX H., s ktorým išiel v smere od Krupiny na

Sebechleby, pričom nedodržal takú vzdialenosť pred ním idúceho vozidla, aby mohol včas znížiť rýchlosť jazdy. V dôsledku vysokej rýchlosti jazdy vodičom motorového vozidla Alfa Romeo sa pri brzdení toto vozidlo stalo nestabilným, prešlo do bočného šmyku a v protismernom jazdnom pruhu došlo k zrážke s prednou časťou motorového vozidla Volkswagen Golf s ev.č. I. XXX E.. Pri dopravnej nehode došlo k usmrteniu E. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorý bol spolujazdcom vodiča v motorovom vozidle Alfa Romeo. Žalobkyňa v 1. rade bola manželkou nebohého, žalobcovia v 2. a v 3. rade maloletými deťmi a žalobcovia v 4. a v 5. rade rodičia nebohého. Podľa znaleckého posudku vypracovaného spoločnosťou Znalec, s.r.o. z odboru cestná doprava, odvetvie nehody v cestnej doprave č. 27/2022 vyplynulo, že vodič motorového vozidla J. K. G. B. by dokázal zabrániť vzniku dopravnej nehody ak by sa pohyboval vo svojom jazdnom pruhu a dodržal by takú vzdialenosť od pred ním idúceho vozidla, aby mohol včas znížiť rýchlosť jazdy, prípadne zastaviť vozidlo ak vodič vozidla jazdiaceho pred ním zníži rýchlosť jazdy alebo zastaví.

1.1. Pri uvedenej dopravnej nehode žalobkyňa v 1. rade prišla o manžela, maloleté deti o svojho otca a žalobcovia v 4. a v 5. rade o syna. I. E. B. prišla neočakávane a nepredvídateľne vo veku 27 rokov. Náhla smrť celú rodinu šokovala, ochromila a dodnes sa rodina nevie so smrťou najbližšieho člena vyrovnať. Žalobkyňa v čase dopravnej nehody a úmrtia manžela bola tehotná s mladším synom, ktorý sa narodil až po smrti otca dňa 30.05.2022. Manžel bol prvým a jediným partnerom žalobkyne v 1. rade. Mali pekný vzťah, poznali sa od prvého ročníka základnej školy a od roku 2010 začali spolu chodiť. V roku 2012 začali zdieľať spoločnú domácnosť. Manželstvo uzavreli 08.06.2019. S nebohým manželom žila žalobkyňa v usporiadanej rodine, na adrese C. XX. Obaja mali plány do budúcnosti, týkali sa predovšetkým rodiny a výchovy maloletých detí. V tom čase začali s rekonštrukciou ich rodinného domu, ktorá však z dôvodu tragického úmrtia manžela navrhovateľky nebola dokončená. Nebohý pracoval od roku 2012 nepretržite v spoločnosti BROTHER INDUSTRIES SLOVAKIA, s.r.o. v Krupine. Aj žalobkyňa pracovala v uvedenej spoločnosti v čase podania žaloby bola na materskej a starala sa o dve maloleté deti. Žalobkyňa sa pri úmrtí manžela nervovo zrútila a v súčasnosti stále u nej pretrvávajú spomienky na manžela. Stratu pociťuje výrazne, bol jej celoživotným partnerom a mali pekný vzťah. Pod vplyvom smútku aj napriek tomu, že bola tehotná výrazne schudla. Trpí nespavosťou a v tom čase musela vyhľadať odborného lekára, ktorý jej naordinoval antidepresíva, ktoré však vzhľadom na tehotenstvo neužívala. V dôsledku úmrtia manžela prišla o nielen o partnera, ale aj o osobu, ktorá ako druhý rodič by participovala na výchove ich spoločných maloletých detí.

1.2. Žalobcovia v 2. a v 3. rade sú maloleté deti nebohého, ktoré stratili akúkoľvek možnosť žiť v úplnej rodine a prežívať s otcom ich dospievanie. Navyše žalobca v 2. rade sa narodil až po tragickej dopravnej nehode, čo spôsobilo, že otca fyzicky nepoznal. Strata rodiča je vnímaná ako nenahraditeľná a nezastupiteľná. V dôsledku úmrtia otca stratili možnosť poznať ho, pretrhli sa citové putá a otec pri ich výchove bude chýbať.

1.3. Žalobcovia v 4. a v 5. rade sú rodičmi nebohého, ktorí prišli pri tejto dopravnej nehode o syna. Aj napriek tomu, že nebohý syn žil v spoločnej domácnosti s manželkou a maloletým synom a očakával narodenie druhého maloletého dieťaťa mali výborný vzťah. Neustále sa navštevovali, pomáhali si, obaja vnímajú stratu ich syna a to aj napriek mnohopočetnosti potomkov výrazne. Syn im pomáhal aj okolo domácnosti, tiež aj finančne. Navyše stratu znášajú veľmi ťažko emocionálne. Bol to ich prvorodený syn, nielen s nimi, ale aj so súrodencami si dobre rozumel a vychádzali, mal dobrú povahu. Žalobca v 5. rade doslova uviedol, že prestal veriť v Boha, strata syna ho veľmi zasiahla.

1.4. Nárok žalobcovia odvodzovali od ustanovení zákona o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (zákon o PZP) a občianskeho zákonníka. Vodič G. B., ktorým bola spôsobená škoda je osobou, ktorá priamo svojim konaním zasiahla do osobnostných práv žalobcov a zodpovedá za spôsobenú nemajetkovú ujmu podľa § 16 Občianskeho zákonníka. Motorové vozidlo, ktorým bola spôsobená škoda a ktoré v čase nehody viedol G. B. J. K., ev.č. B. XXX H. bolo v čase vzniku nemajetkovej ujmy žalobcov povinne zmluvne poistené u žalovaného. Povinnosť nahradiť spôsobenú škodu má aj žalovaný ako poisťovateľ s poukazom na ustanovenie § 15 Zákona o PZP. Nárok, nemajetková ujma, ktorej sa v konaní domáhajú, spočíva v zásahu do ich osobnostných práv. V tejto súvislosti poukazovali žalobcovia na rozsiahlu judikatúru predovšetkým Európskeho súdneho dvora, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR publikované pod R 61/2018, kde Najvyšší súd SR riešil pasívnu vecnú legitimáciu poisťovne tak, že „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv

pozostalých, obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“.

1.5. V súvislosti s uplatnenou výškou náhrady nemajetkovej ujmy poukazovali žalobcovia na závažnosť vzniknutej ujmy, ktorá je nenapraviteľná a bude ich sprevádzať po celý život. Za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy do práva na ochranu osobnosti, práva na súkromie, rodinný život, rozvoj citových väzieb s blízkou osobou pri manželke nebohého stanovili výšku 35.000,-- Eur, pri maloletých deťoch nebohého po 40.000,-- Eur a pri rodičoch nebohého v sume 20.000,-- Eur pre každého zvlášť.

2. Žalovaný sa k žalobe vyjadril písomne podaním doručeným súdu dňa 06.04.2023. Uvedeným podaním žiadala žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Nárok žalobcov popieral. Voči žalovanému ako poisťovateľovi nie je možné úspešne uplatniť nárok prostredníctvom žaloby na príslušnom súde bez toho, aby žalovaný ako poisťovateľ skončil šetrenie potrebné na zistenie rozsahu svojej povinnosti poskytnúť poistné plnenie v súvislosti s uplatneným nárokom. Zo strany žalobcov nebolo preukázané, že by bolo právoplatne skončené konanie, ktorým by bol G. B. ako vodič motorového vozidla Alfa Romeo 147, e.č. B. XXX H. uznaný za vinného v súvislosti so spôsobením dopravnej nehody, následkom ktorej bolo usmrtenie E. B.. Súčasne namietal, že žalobcovia nepreukázali, že by bolo možné ich považovať za poškodených v súlade s ustanoveniami Zákona o PZP § 2, písm. g/. Rovnako nepreukázali príbuzenský vzťah s nebohým a neodôvodnili vznik a výšku nároku, ktorý si v konaní uplatňujú. V tejto súvislosti žalovaný namietal predčasnosť podanej žaloby s poukazom na vyšetrovanie, kde nebolo preukázané a ustálené, že by bol G. B. zodpovedný za spôsobenie dopravnej nehody, následkom ktorej bol usmrtený E. B., ani aké okolnosti mohli mať vplyv na vznik dopravnej nehody a ich následkov. Ďalšou námietkou bolo postavenie žalobcov ako poškodených s tým, že žalovaný mal za to, že je potrebné vychádzať z vymedzenia predpokladov všeobecnej zodpovednosti fyzických a právnických osôb za škodu. Ak zákon o PZP rozumie pod pojmom poškodený toho kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu, tak vznik zodpovednosti je spájaný so škodovou udalosťou prevádzkou motorového vozidla, ktorá zodpovednosť nachádza svoje zákonné vymedzenie v ustanovení § 427 Občianskeho zákonníka a vznikom škody v príčinnej súvislosti s touto prevádzkou motorového vozidla. Preto má zásadný právny význam otázka v čom konkrétne spočíva škoda, ktorej náhradu si žalobcovia uplatňujú proti žalovanému. Navyše nárok v zmysle žaloby nevznikol v priamej príčinnej súvislosti s prevádzkou motorového vozidla Alfa Romeo 147. V prípade žalobcov nejde o poškodených tak ako to vyplýva z ustanovení zákona o PZP, preto nie je možné dospieť k záveru, že im patrí právo na nároky v súlade s ustanovením § 15 ods. 1 Zákona o PZP.

2.1. Po vyjadrení a reakcii žalobcov na písomné vyjadrenie žalovaného, doručil žalovaný tunajšiemu súdu vyjadrenie, v ktorom korigoval námietky týkajúce sa príbuzenského vzťahu žalobcov k nebohému a navrhol pripojiť vyšetrovací spis, s ktorým žiadal oboznámiť. Aj naďalej zotrvával na názore, že nárok nie je dôvodný a bol podaný predčasne. Po oboznámení sa s vyšetrovacím spisom poukázal na znalecký posudok č. 17/2021 vypracovaný MUDr. Barborou Šturdíkovou a č. 25/2021 vypracovaný MUDr. Michalom Kováčom, v ktorých žiadal oboznámiť prečítaním časť znaleckého posudku, kde bolo konštatované, že v čase dopravnej nehody nebohý E. B. nebol pripútaný bezpečnostným pásom a táto skutočnosť by mohla mať vplyv v prípade preukazovania nároku vo vzťahu k jeho výške.

3. Vzhľadom na vyjadrenia žalovaného žalobcovia spolu so žalobou a následne po vyjadrení doplnili žalobu o rodný list nebohého E. B., z ktorého vyplynulo, že sa narodil XX.XX.XXXX rodičom matke E. B., nar. XX.XX.XXXX (žalobkyňa 4.) a D. B., nar. XX.XX.XXXX (žalobca 5.). Súčasťou žaloby boli aj rodné listy maloletých detí nebohého a to maloletého D. B., nar. XX.XX.XXXX (žalobca 2.) a maloletého E. B., nar. XX.XX.XXXX (žalobca 3.). Rovnako doložili žalobcovia aj sobášny list nebohého s A. B. (žalobkyňa 1.), z ktorého vyplynulo, že manželstvo bolo uzatvorené 08.06.2019.

4. Súčasťou žaloby bolo aj uznesenie OR PZ, ODI, ČVS:ORP-170/DI-ZV-2021. Vzhľadom na požiadavku žalovaného súd si pripojil celý vyšetrovací spis OR PZ, ODI, ČVS:ORP-170/DI-ZV-2021, z ktorého bolo zistené, že uznesením zo dňa 18.11.2021 začal poverený príslušník PZ trestné stíhanie pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, pretože dňa 11.11.2021 v čase približne o 19.35 hod. došlo na ceste I/66 v kilometri 39,38 k dopravnej nehode, kde z doposiaľ presne nezistených príčin došlo k bočnej zrážke osobného motorového vozidla Alfa Romeo 147, s ev.č. B. XXX H. s prednou časťou osobného motorového vozidla VW Golf s ev.č. I. XXX E. čo spôsobilo poškodenie oboch osobných motorových vozidiel a usmrtenie osoby G. B., nar. XX.XX.XXXX a usmrtenie osoby E. B., nar.

XX.XX.XXXX a zranenie osôb L. I., M. I., J. B. s doposiaľ nezistenou dobou liečenia. Trestné stíhanie bolo začaté vykonaním neodkladného a neopakovateľného úkonu, ohliadkou podľa § 154 ods. 1 TP, ktorá bola vykonaná dňa 11.11.2021 v čase o 21.42 hod. do 23.02 hod..

4.1. Následne zo spisu bolo zistené, že uznesením zo dňa 11.11.2021 príslušník OR PZ, ODI nariadil vykonanie prehliadky a pitvy u nebohého G. B. a tiež u nebohého E. B.. Na tento účel boli pribratí znalci F. F. B. a F. H. N., patológovia na Úrade pre dohľad nad lekárskou starostlivosťou súdne lekárstvo Banská Bystrica. Súčasťou je aj znalecký posudok znaleckej organizácie Znalex, s.r.o. na stanovenie bezprostrednej príčiny vzniku dopravnej nehody.

4.2. Zo znaleckého posudku organizácie Znalex, s.r.o. č. 27/2022 bolo zistené, že technickou príčinou dopravnej nehody bolo donútenie k náhlej zmene smeru a rýchlosti a vytvorenie prekážky náhlej vodičovi vozidla VW Golf proti idúcemu vodičovi vozidla Alfa Romeo 147. K rýchlosti vozidla znalec uviedol, že vodič vozidla Alfa Romeo sa na začiatku rozhodovania pri brzdení pohyboval rýchlosťou približne 146 km/h a vozidlo VW Golf 97 km/h. V čase stretu v jazdnom pruhu vozidla VW Golf sa motorové vozidlo Golf pohybovalo približne 97 km/h a motorové vozidlo 147 Alfa Romeo rýchlosťou 41 km/h. Pri posúdení možnosti zabránenia vzniku dopravnej nehody v konkrétnych podmienkach cestnej premávky zo strany vodiča uvedeného vodiča Alfa Romeo znalec uviedol: „Vodič vozidla Alfa Romeo by dopravnej nehode zabránil, ak by sa pohyboval vo svojom jazdnom pruhu a dodržal by takú vzdialenosť od pred ním idúceho vozidla, aby mohol včas znížiť rýchlosť jazdy, prípadne zastaviť vozidlo ak vodič vozidla jazdiaceho pred ním zníži rýchlosť jazdy alebo zastaví. Vodič vozidla VW Golf pohybujúci sa rýchlosťou 97 km/h by dopravnej nehode nezabránil ani pohybom rýchlosťou 90 km/h s rozpoznaním pohybu vozidla Alfa Romeo v jazdnom pruhu vozidla VW Golf na vzdialenosť približne 197 metrov“.

4.3. Zo znaleckého posudku č. 26/2021 F. F. B. a 16/2021 MUDr. Barbora Šturdíková vo veci úmrtia G. B. vyplynulo, že bezprostrednou príčinou smrti bolo zlyhanie riadiacej regulačnej funkcie centrálneho nervového systému pri štrukturálnom poškodení mozgu a súčasnom poranení viacerých orgánov hrudníka a brucha v dôsledku zrážky vodiča osobného motorového vozidla s iným osobným motorovým vozidlom pri dopravnej nehode. Všetky poranenia zistené pitvou tela G. B. vznikli v priamej príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, ku ktorej došlo dňa 11.11.2021. Chemickým vyšetrením vzoriek krvi a moču odobratých pri pitve zomrelého nebola zistená prítomnosť etanolu v krvi ani v moči. Z uvedeného vyplynulo, že v čase smrti nebol alkoholom ovplyvnený. Chemicko-toxikologickým vyšetrením biologického materiálu nebola zistená prítomnosť liečiv a psychoaktívnych látok čo znamená, že v dobe smrti bol bez ovplyvnenia liečivami alebo inými psychoaktívnymi látkami.

4.4. Znaleckým posudkom č. 17/2021 MUDr. B.Šturdíková a č. 25/2021 MUDr. M.Kováč znalci zodpovedali na otázky v súvislosti s úmrtím E. B.. V rámci znaleckého posudku poranenia zistené vonkajšou a vnútornou prehliadkou vznikli pri vysoko energetickom úrazovom deji a to náraze a deformácii osobného motorového násilia pri dopravnej nehode čím došlo k maximálnemu účinku z pravej a prednej strany na telo posudzovanej osoby, čím vznikli poranenia, ktoré neboli zlúčiteľné so životom. Bezprostrednou príčinou smrti bolo zlyhanie centrálnej nervovej sústavy pri poranení mozgového kmeňa za spoluúčasti poranení srdcovocievneho systému. Všetky poranenia vznikli v dôsledku dopravnej nehody a vykazovali známky vitality. Uvedené poranenia vznikli pri vysokoenergetickom úrazovom deji a to dopravnej nehode. Pri vyšetrení neboli prítomné chorobné zmeny, ktoré by sa podieľali na smrti posudzovanej osoby. V čase dopravnej nehody po spracovaní vzoriek biologického materiálu bol pri skríningovom postupe pre dôkaz liečiv, psychotropných a omamných látok a iných toxikologicky významných látok dokázaný negatívny nález. Z posudkovej časti znaleckého posudku časť IV. biomechanizmus vzniku jednotlivých zranení, na telo pôsobilo prudké násilie vysokej intenzity a to predovšetkým spredu a sprava. Žalovaný poukazoval na časť, kde znalci uviedli, že rozsah a charakter poranení nasvedčuje, že gro násilia pôsobilo z pravej strany posudzovanej osoby, čo by sedelo pre pozíciu tela ako spolujazdca vodiča. Na tele neboli prítomné morfy, ktoré by svedčili pre použitie bezpečnostného pásu. Uvedené poranenia vykazovali známky vitality, čo svedčí pre skutočnosť, že vznikli za života. Vzniknuté poranenia neboli zlúčiteľné so životom ani vysoko špecializovaná pomoc by uvedený stav nedokázala zvrátiť.

5. V konaní okrem žalobcov boli vypočutí aj navrhovaní svedkovia, ktorí vypovedali na pojednávaní dňa 09.10.2023. Svedkyňa F. B. je sestrou žalobkyne a švagrinou nebohého. Potvrdila, že žalobkyňa mala pekný vzťah so svojim manželom, boli spolu od školy, fungovali ako normálna rodina. Švagor bol dobrým

milujúcim manželom a tiež otcom, staral sa o rodinu. So sestrou sa stretáva denno-denne a uviedla, že obdobie, keď prišla o manžela bol pre ňu náročné, zasiahlo ju veľmi a hlboko. Manžel odišiel do roboty a už sa nevrátil. Po tejto udalosti sa psychicky zrútila. Rovnako aj maloletý E., ktorý v tom čase už bol na svete a s ktorým bola jej sestra na materskej ťažko znáša stratu otca. Často sa na neho pýtal, plakával, čakal kedy sa vráti domov. V tom čase bola jej sestra, t.j. žalobkyňa 1., tehotná, mali plány do budúcna, rekonštruovali dom, chceli mať ďalších potomkov. Svedkyňa potvrdila, že nebohý švagor mal výborný vzťah aj so svojimi rodičmi, stretávali sa, navštevovali. Aj ich smrť prvorodeného syna silne zasiahla.

5.1. Svedok B. B. uviedol, že je bratom navrhovateľky – manželky nebohého. V tom čase bola tehotná a po oznámení úmrtia manžela sa zrútila. Mala užívať antidepresíva, ktoré však odmietala kvôli tehotenstvu. Rapídne schudla a podľa svedka dodnes nie je v poriadku a nie je vyrovnaná so smrťou manžela a otca svojich detí. Švagor sa o rodinu staral, mal zamestnanie, finančne si zarábal aj na rôznych fuškách, kúpil starý rodinný dom, ktorý začal rekonštruovať. Svedok potvrdil, že pomáhal aj svojim rodičom, s ktorými bol v denno-dennom kontakte.

5.2. Svedkyňa A. B. uviedla, že je sesternicou nebohého E. B.. Mala vedomosť o tom, že boli spolu od 16-tich rokov navrhovateľky. Vzťah mali pekný. Mali plány do budúcna, chceli mať rodinu, rekonštruovali dom. Svedkyňa potvrdila, že žalobkyňa sa po oznámení úmrtia jej manžela psychicky zrútila. Bola jej privolaná záchranka. V tom čase bola tehotná a preto neužívala antidepresíva. K rodičom nebohý chodieval pravidelne, žili v jednej dedine, v obci a preto boli v častom kontakte. Vychádzali spolu dobre.
6. Podľa ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „OZ“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

7. Podľa ustanovenia § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

8. Podľa ustanovenia § 13 ods. 2 a 3 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

9. Podľa ustanovenia § 415 OZ, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

10. Podľa ustanovenia § 116 OZ, blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne pociťovala ako vlastnú ujmu.

11. Podľa ustanovenia § 420 ods. 1 a 2 OZ, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov nie je tým dotknutá.

12. Podľa ustanovenia § 441 OZ, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

13. Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o PZP“), poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

14. Podľa ustanovenia § 4 ods. 2 Zákona o PZP, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu
a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,

c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
d) ušlého zisku.

15. Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 Zákona o PZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

16. Podanou žalobou žalobcovia žiadali priznať náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých príbuzných. Žalovaná strana nárok žalobcov namietala a žiadala žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Jednou z námietok žalovaného bolo posúdenie aktívnej vecnej legitimácie s tým, že žalobcovia nepreukázali príbuzenský vzťah s nebohým E. B.. S touto námietkou sa súd nestotožnil a bola vyvrátená nielen samotnou žalobou, ale aj doplnením listín v súvislosti so žalobcami v 4. a v 5. rade. Občiansky zákonník vytvára svojou definíciou blízkej osoby dve kategórie blízkych osôb. Ide o taxatívne vymenované osoby, ktorými sú všetci príbuzní v priamom rade a to bez obmedzenia, súrodenec a manžel, pričom v rámci tejto prvej kategórie sa neskúma aké sú vzájomné subjektívne vzťahy medzi jednotlivými osobami (Števček, M., Dulák, A., Bajanková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kolektív Občiansky zákonník I. § 1 – 450 komentár druhé vydanie Praha: CHBCK 2019 strana 724). Druhou kategóriou sú osoby vymedzené nie na základe príbuzenského, či manželského pomeru k osobe, ale na základe ich subjektívneho vzťahu k osobe. Pôjde teda o osoby, ktoré by ujmu dotknutej osoby dôvodne pociťovali ako vlastnú. V prípade žalobcov ide o príbuzných v priamom rade kedy žalobcami sú manželka nebohého E. B., maloleté deti nebohého a rodičia nebohého. V prejednávanej veci tak všetci spadajú pod definíciu prvej kategórie blízkej osoby podľa ustanovenia § 116 OZ vo vzťahu k zosnulému E. B..

16.1. V otázke pasívnej vecnej legitimácie vychádzal súd z rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016 a samotného postavenia žalovanej strany ako poistiteľa motorového vozidla, ktorým bola dopravná nehoda spôsobená. K otázke nároku smerujúceho proti poisťovni, t.j. žalovanej strane bolo v rámci rozhodnutí Slovenskej republiky vydaných množstvo rozhodnutí a judikatúra je v tomto smere konštantná (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Ncdo/1/2016, rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 666/2016, uznesenie Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 474/2016, ako aj rozsudok Súdneho dvora EÚ z 24.10.2015 vo veci C-22/2012 vo veci Haasová). Už v zmysle záverov rokovania občiansko-právneho kolégia Najvyššieho súdu SR konaného 09.10.2018 bol prijatý judikát R 61/2018, v zmysle ktorého „škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“. Zjednocujúcim stanoviskom dovolacích senátov v predmetnej problematike bolo dosiahnuté názorové zjednotenie a ustálenie rozhodovacej praxe v rámci súdov SR pri posudzovaní otázky pasívnej vecnej legitimácie v zmysle ustanovení zákona č. 381/2001 Z.z.. V danej veci si žalobcovia uplatňujú nárok na odškodnenie zo širších hľadísk, kde skutkovým podkladom žaloby je smrť osoby blízkej (manžela, otca, syna). Opodstatnenosť žaloby vyvodzujú žalobcovia zo zásahu do širokej škály osobnostných práv, najmä práva na rodinný život a práva na súkromie, ktoré zahŕňa aj právo fyzických osôb vytvárať a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami najmä v oblasti citovej tak, aby sa fyzická osoba mohla v budúcnosti rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorým nepochybne patrí aj emocionálna ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva s blízkou osobou. Preto fyzická osoba a osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva v prípade ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Realizácia ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takomto úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti, tzv. postmortálna ochrana, je ich osobným právom a záujmom. Ide o najbližších

príbuzných ako manželku, deti, rodičov. Pokiaľ je daný nárok osôb domáhajúcich sa ochrany porušených osobnostných práv, je daná aj ich aktívna vecná legitimácia. Zodpovednosť za zásah do osobnostných práv je zodpovednosťou objektívneho charakteru, kde sa nevyžaduje zavinenie. Podľa názoru súdu otázka aktívnej vecnej legitimácie je úzko prepojená aj s posudzovaním pasívnej vecnej legitimácie v kontexte výkladu pojmu „škoda na zdraví“ v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 Zákona o PZP, ktorý bol podrobený súdnemu prieskumu aj v súvislosti s otázkou možnosti eurokonfortného výkladu nemajetkovej ujmy. Vzhľadom k tomu mal súd za to, že žalobcovia sú aktívne vecne legitimovaní vzhľadom na preukázanie zásahu do ich osobnostných práv, predovšetkým práva na rodinný život a práva na súkromie. Rovnako mal súd za to, že žalovaný je pasívne vecne legitimovaný v spore. Neobstojí preto námietka žalovaného ohľadom nepreukázania sa u žalobcov, že by boli považovaní za poškodených v súlade s ustanovením § 2, písm. g/ Zákona o PZP. V tejto súvislosti poukazuje súd aj na výklad toho, koho možno považovať za poškodeného v súlade s ustanovením § 4 ods. 2 Zákona o PZP v súvislosti s uznesením Ústavného súdu SR I. ÚS 310/2019 z 20.08.2019, kde skutkovo a právne v obdobnej veci týkajúcej sa inej poisťovne Ústavný súd odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú. V súvislosti s právnou otázkou (ne)možnosti eurokonfortného výkladu nemajetkovej ujmy podľa zákona o PZP, ktorú nastolila v sťažnosti, odkázal na odôvodnenie nálezu Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 695/2017, v ktorom sa touto otázkou podrobne zaoberal, pričom dospel k záveru, že aplikáciu práva Európskej únie všeobecným súdom v obdobných prípadoch nemožno považovať za aplikáciu „contra legem“. Výklad pojmu „škoda na zdraví“ v zmysle zákona o PZP nesmie byť totiž popretím ústavného princípu, podľa ktorého majú byť vnútroštátne právne predpisy interpretované v súlade s princípmi európskej spolupráce a integrácie. Ústavný súd tiež konštatoval, že prísne formalistické odlíšenie nemateriálnej ujmy spočívajúcej v zásahu do osobnostných práv v dôsledku smrti blízkej osoby od škody v materiálnom zmysle, podporené prípadným systematickým zaradením ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré regulujú ochranu osobnosti na jednej strane a náhradu škody na druhej strane, nezodpovedá autonómnemu charakteru zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. V tejto súvislosti poukázal na judikát prijatý Najvyšším súdom SR a publikovaným pod č. R 61/2018, ktorý je výsledkom ustálenia právneho názoru najvyššej súdnej inštancie všeobecného súdnictva na otázku tak pasívnej vecnej legitimácie poisťovne v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej prevádzkou motorového vozidla a predstavuje judikatórny smer síce formálne nezáväzný, avšak nie bez normatívneho významu pre ďalšiu rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov. Pokiaľ teda žalovaný namietal postavenie žalobcov v konaní s poukazom na ustanovenia zákona o PZP a nedostatok ich aktívnej vecnej legitimácie, súd bol toho názoru, že takáto námietka je nedôvodná a na uvedenú námietku neprihliadol.

16.2. K predčasnosti žaloby súd poukazuje na trestné konanie a to vyšetrovací spis č. ORP-170/DI-ZV-2021, z ktorého vyplynulo, že trestné stíhanie bolo zastavené s poukazom na ustanovenie § 9 ods. 1, písm. d/ Trestného poriadku, nakoľko je neprípustné proti tomu kto zomrel. Vodič osobného motorového vozidla Alfa Romeo 147, s ev.č. B. XXX H., ktorý spôsobil dopravnú nehodu a smrť blízkeho príbuzného žalobcov pri tejto dopravnej nehode rovnako utrpel zranenia nezlúčiteľné so životom v dôsledku čoho došlo k zastaveniu trestného stíhania vo veci prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona.

16.3. Ďalšou námietkou v súvislosti s vyjadreniami žalovaného bolo namietanie príčinnej súvislosti medzi úmrtím príbuzného žalobcov a prevádzkou motorového vozidla Alfa Romeo 147. Ani uvedenú námietku súd nepovažoval za dôvodnú a to s poukazom na závery vyšetrovacieho spisu a znalecké posudky, ktoré boli v rámci konania podané, či už znalcom z odboru cestná doprava alebo znalcami podávajúcimi znalecký posudok z odboru zdravotníctva č. 17/2021 a č. 25/2021, kde jednoznačne vyplynulo, že v prípade úmrtia príbuzného žalobcov išlo o smrť z príčin násilných a to z dôvodu poranenia centrálnej nervovej sústavy a srdcovocievneho systému, ktoré sú v priamej príčinnej súvislosti s poraneniami, ktoré posudzovaná osoba utrpela pri dopravnej nehode. Na otázku bezprostrednej príčiny smrti znalci uviedli, že to bolo zlyhanie CNS pri poranení mozgového kmeňa za spoluúčasti poranení srdcovocievneho systému. Všetky poranenia (trhlina a pomliaždenie mozgového kmeňa, kompletná trhlina hrudnej aorty, trhliny komory srdca) vznikli v dôsledku dopravnej nehody a vykazovali známky vitality. Vzhľadom k týmto záverom je nepochybné, že smrť príbuzného žalobcov nastala v dôsledku dopravnej nehody, ktorú spôsobil vodič G. B. dňa 11.11.2021 pri vedení osobného motorového vozidla Alfa Romeo 147 s ev.č. B. XXX H..

16.4. Ďalšou námietkou žalovaného v zmysle vyjadrení bola námietka spoluzavinenia nebohého E. B., ktorý v čase dopravnej nehody nebol pripútaný bezpečnostným pásom, čím porušil ustanovenia

zákona o cestnej premávke. V zmysle § 8 ods. 1 zákona č. 8/2009 o cestnej premávke, osoba sediaca na sedadle povinne vybavenom bezpečnostným pásom alebo iným zadržiavacím zariadením je povinná toto zariadenie použiť; to neplatí pre vodiča ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov, ozbrojených zborov vojenskej polície, obecnej polície, hasičského záchranného zboru, ostatných hasičských jednotiek, horskej záchrannej služby, záchrannej zdravotnej služby, banskej záchrannej služby, vojenského spravodajstva, slovenskej informačnej služby a prepravované osoby, ak si to vyžaduje plnenie ich úloh; inštruktora autoškoly, ktorý vykonáva činnosť podľa § 7 ods. 1; osobu s telesnou výškou menšou ako 150 cm s výnimkou osoby, ktorá je povinná používať zadržiavacie zariadenie podľa podmienok ustanovených v osobitnom predpise; vodiča vozidla taxi služby pri zmluvnej preprave osôb v obci; osobu, ktorá nemôže byť pripútaná zo zdravotných dôvodov; takáto osoba sa musí preukázať osvedčením o oslobodení od použitia bezpečnostných systémov vozidla. Vzhľadom k tomu, že nebohý v čase dopravnej nehody nebol pripútaný bezpečnostným pásom, čo vyplynulo z popisu mechanizmu vzniku zranení v zmysle znaleckého posudku, žiadal žalovaný primerané zníženie nemajetkovej ujmy pričom neuviedol v akom rozsahu by malo byť zníženie t.j. čo považuje za primerané zníženie vzhľadom na porušenie povinnosti zo strany poškodeného. Pri výške nemajetkovej ujmy poukazoval na rozhodnutia súdov SR, kde pri nehode matky a manželky bola pozostalému manželovi priznaná čiastka 20.000,-- Eur, deťom suma 5.000,-- Eur. S odkazom na uvedené rozhodnutie žiadal upraviť výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy.

16.5. Súd posudzoval otázku spoluzodpovednosti a zavinenia samotného poškodeného, ktorý v čase dopravnej nehody nepoužil bezpečnostné pásy. V zmysle záverov znaleckého posudku z vyšetrovacieho spisu ČVS:ORP-170/DI-ZV-2021 vyplynulo, že na tele nebohého neboli prítomné morfy, ktoré by svedčili pre použitie bezpečnostného pásu. Znalci sa viac k otázke použitia, resp. nepoužitia bezpečnostného pásu nevyjadrovali. Zo znaleckého posudku nevyplýva, že by použitie bezpečnostných pásov pre nebohého nemalo fatálne následky vzhľadom na rozsah poškodení a mechanizmus vzniku škody na zdraví u nebohého E. B.. V tejto súvislosti súd dáva za pravdu žalovanému, že u nebohého E. B. nebola splnená ani jedna z výnimiek upravených v ustanovení § 8 ods. 1 Cestného zákona. Pokiaľ bolo konštatované, že nebohý E. B. sedel na mieste spolujazdca a na uvedenom mieste bol bezpečnostný pás, bolo jeho povinnosťou použiť bezpečnostný pás. Táto skutočnosť musela byť zo strany súdu zohľadnená a to aj napriek tomu, že zo žiadnej časti znaleckého posudku, či už znalcov z odboru zdravotníctva alebo znalca z odvetvia cestnej dopravy nevyplývalo, či by použitie bezpečnostného pásu malo pre nebohého priaznivejšie a nie fatálne dôsledky. Nebohý porušil predpisy na úseku cestnej dopravy, čo bolo zo strany súdu zohľadnené pri posudzovaní otázky spoluzodpovednosti a zavinenia samotného poškodeného. Iné skutočnosti, ktoré by sa mohli podieľať na znížení uplatnených nárokov na priznanie nemajetkovej ujmy zo strany súdu zistené neboli a v konečnom dôsledku ani namietané samotnou žalovanou stranou. Vzhľadom k tomu súd s poukazom na ustanovenie § 441 Občianskeho zákonníka určil podiel nebohého poškodeného E. B. na vzniknutej škode v rozsahu 20%. Pri určení rozsahu spoluzavinenia hodnotil konanie nebohého z hľadiska § 415 OZ, ktoré zakotvuje preventívnu povinnosť počínať si tak, aby sa nikomu neškodilo. Táto povinnosť je vyjadrená tým, že každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode, životnom prostredí. Toto ustanovenie upravuje prípad, keď škodu síce spôsobila iná osoba, ale súčasne bola spôsobená aj zavinením poškodeného. V konaní bolo preukázané, že poškodený nebohý nepoužil bezpečnostné pásy, čím porušil predpisy na úseku cestnej dopravy, čo súd zohľadnil a aplikoval ustanovenie § 441 OZ, pričom rozsah poškodeného na vzniknutej škode stanovil na 20% a to aj s poukazom na rozsiahle devastačné poranenia s tým, že nikde a nikým v rámci trestného konania nebolo konštatované, že by v prípade použitia týchto bezpečnostných pásov došlo k miernejším zraneniam, resp. mohli zabrániť úmrtiu poškodeného.

16.6. Žalobcovia žiadali priznať nemajetkovú ujmu pozostalých príbuzných vo výške 20.000,-- Eur pre žalobcov v 4. a v 5. rade a to rodičov nebohého, vo výške 40.000,-- Eur pre žalobcov v 2. a v 3. rade a to maloleté deti nebohého a v sume 35.000,-- Eur pre žalobkyňu v 1. rade - manželku nebohého. Pri posudzovaní výšky tejto nemajetkovej ujmy súd vychádzal z porovnania obdobných sporov, kde bol konštatovaný zásah do osobnostných práv blízkych príbuzných v dôsledku straty rodinného príslušníka pri dopravných nehodách.

16.7. V tejto súvislosti súd poukazuje na ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, kde určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zákon súdom neustanovuje žiadne medze. Pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy sú zakotvené dve kritéria a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy

a veľmi široko chápané okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo (pričom vždy musia byť zisťované okolnosti nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby, čo je zohľadnené pri posudzovaní spoluzavinenia poškodeného). Súd pri úvahách o tom, či je na mieste priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prihliadal aj na iné kritéria než sú uvedené v ods. 2 § 13 OZ. Priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch zákon ponecháva na voľnej úvahe súdu, ktorý však hodnotí jednotlivé okolnosti, ako aj celkovú povahu konkrétneho prípadu. Určiť konkrétne pravidlá hodnotenia je takmer nemožné vzhľadom na rozdielnosť toho ktorého prípadu a vzhľadom na povahu osobnostného práva, ochrany ktorého sa fyzická osoba dovoláva. Tiež je potrebné uvedomiť si, že náhradu ujmy nie je možné považovať za vyjadrenie hodnoty ľudského života. Cieľom náhrady je zmiernenie následkov smrti blízkej a milovanej osoby u sekundárnych obetí, v danom prípade u žalobcov z dôvodu prežitej traumy, šoku, smútku a tiež aj pomoc vo finančnej oblasti.

16.8. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že v dôsledku tragickej smrti E. B. došlo k závažnému zásahu do osobnostných práv všetkých žalobcov, ktoré zahŕňajú ich právo na súkromie, na ochranu rodinného života, došlo k zásahu do ich práva vytvárať a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v oblasti citovej. Došlo tu k násilnému pretrhnutiu rodinných a citových väzieb vyplývajúcich z intenzity ich dovtedajších vzájomných vzťahov. Žalobcovia ako pozostalé blízke osoby utrpeli citovú ujmu vo forme šoku a smútku zo straty blízkej osoby, ako aj ich spoločenstva s nebohým E. B. a preto im vzniklo právo využiť prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Súd pri zohľadnení výšky priznanej nemajetkovej ujmy vychádzal zo skutočností, že nebohý E. B. v čase úmrtia mal 27 rokov. S manželkou žili v usporiadanom manželstve od roku 2019, očakávali narodenie druhého dieťatka a starali sa o jedno maloleté dieťa. Z výpovedí tak strán sporu, ako aj svedkov vyplynulo, že žalobkyňa v 1. rade mala s nebohým usporiadané manželstvo, začali prerábať rodinný dom, čerpali úvery, ktorými financovali jednak kúpu staršieho rodinného domu, ako aj následne opravu tohto rodinného domu. V dôsledku úmrtia zostala sama na výchovu dvoch maloletých detí, pričom druhý syn – žalobca v 2. rade sa narodil až po úmrtí otca. U žalobcov v 2. a v 3. rade sa jedná o maloleté deti, ktoré prišli o otca vo veľmi nízkom veku a dokonca žalobca v 2. rade nemal možnosť otca ani spoznať. V dôsledku smrti biologického rodiča došlo k pretrhnutiu rodinných väzieb a maloletí žalobcovia nemajú možnosť prežívať so svojim otcom detstvo, dospievanie, ani následné štúdium a profesný život. Obaja prišli o možnosť všestranne rozvíjať svoju osobnosť pod vplyvom otca, ktorá je tiež pri formovaní osobnosti dieťaťa obzvlášť u synov, nezastupiteľná. Výšky náhrady nemajetkovej ujmy tak u pozostalej manželky, ako aj maloletých deťoch zodpovedajú rozhodovacej praxi súdov SR a súd ich považoval za primerané. U žalobkyni v .1 rade táto žiadala priznať nemajetkovú ujmu v sume 35.000,-- Eur, ktorá po zohľadnení spoluzavinenia nebohého manžela v rozsahu 20% bola priznaná vo výške 28.000,-- Eur. V prípade maloletých synov práve z dôvodu maloletosti, násilného pretrhnutia citového puta a nemožnosti podieľania sa na výchove a starostlivosti o deti, výška nemajetkovej ujmy v sume 40.000,-- Eur pre každé dieťa zvlášť je vzhľadom aj na vek maloletých a tiež na fakt, že nemajú možnosť spoznať otca, ktorý prišiel násilne o život vo veku 27 rokov, primeraná. Súd rovnako aj v prípade tejto výšky krátil 20% z dôvodu spoluzavinenia poškodeného a priznal obom maloletým čiastku 32.000,-- Eur každému zvlášť. V prípade rodičov nebohého E. B. súd zohľadnil rovnako vek, ale tiež aj vzájomné vzťahy medzi ním a rodičmi s tým, že tak žalobcovia v 4. a v 5. rade, ako aj svedkovia potvrdili, že stratu prvorodeného syna znášajú obaja veľmi ťažko predovšetkým otec nebohého, žalobca v 5. rade, ktorý doslova uviedol, že od úmrtia syna zanevrel na H. a vieru, so smrťou syna sa stále nevyrovnal a nesie ju veľmi ťažko. Vzťahy medzi prvorodeným synom a rodičmi boli dobré, čo vyplynulo nielen z výpovede samotných žalobcov ale aj z výpovedí svedkov. Navyše stratou syna prišli o podporu v starobe s tým, že syn im pomáhal aj okolo domácnosti a v prípade potreby aj finančne. Tu súd stanovil výšku náhrady v sume 10.000,-- Eur pre každého rodiča zvlášť a to hlavne z dôvodu, že syn s nimi nežil v spoločnej domácnosti, mal vlastnú rodinu, o ktorú sa staral. Úmrtím syna prišli o dieťa, ale neboli na neho finančne odkázaní a aj keď stratu dieťaťa nesú ťažko, majú ďalšie deti, ktoré im pomáhajú. Posúdenie primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy je vždy na voľnej úvahe súdu a právne predpisy nestanovujú žiadne limity. Preto pri stanovení výšky tejto náhrady súd predovšetkým vychádzal z okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo a zohľadnil pochybenie zo strany nebohého v otázke použitia bezpečnostných pásov. Pri zohľadnení spoluzavinenia v dôsledku nepoužitia bezpečnostných pásov a krátení 20% tak súd priznal obom rodičom 8.000,-- Eur. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy, ktorú pozostalým príbuzným súd priznal zobral do úvahy vek zosnulého, dĺžku vzájomného spolužitia so žalobcami ako aj fakt, že druhého syna nemal možnosť ani spoznať, keďže sa narodil až po násilnej smrti poškodeného, závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti týkajúce sa nielen samotného poškodeného, ktorý zomrel v nízkom produktívnom veku, ale zohľadnil

aj okolnosti na strane pozostalých príbuzných a to predovšetkým vek maloletých detí, ktoré ostali bez možnosti budovania si vzťahu so svojim biologickým rodičom, ako aj okolnosti na strane manželky nebohého, ktorá v čase úmrtia bola tehotná, zostala sama na výchovu a starostlivosť o dve maloleté deti, žije v staršom neprerobenom rodinnom dome, ktorý nestihli dokončiť a v podstate bola odkázaná na nebohého manžela v otázke zabezpečenia rodiny aj po finančnej stránke. Nebohý bol jej jediným partnerom od 16-tich rokov a spolu s ním plánovali spoločnú budúcnosť. Pri rodičoch nebohého súd zobral do úvahy ich emocionálne vzťahy, ako aj skutočnosť, že išlo o prvorodeného syna, stratu ktorého výrazne pociťujú. Pri zohľadnení všetkých týchto okolností rozhodol súd tak, že návrhu po odpočítaní spoluzavinenia na strane nebohého vyhovel. Pri rodičoch poškodeného nepriznal výšku plnenia, ktorú požadovali s tým, že nárok bez krátenia by bol priznaný vo výške 10.000,-- Eur pre každého zvlášť z dôvodov už vyššie uvedených.

16.9. Žalovaný namietal výšku náhrady, ktorú požadovali žalobcovia s poukazom na rozhodovaciu prax súdov, preto súd poukazuje na viaceré rozhodnutia, s ktorými sa oboznámil a v ktorých konaniach súdy rozhodovali o výške nemajetkovej ujmy pri úmrtiach príbuzných v dôsledku dopravných nehôd. Krajský súd v Trenčíne sp. zn. 4Co/658/2014 priznal náhradu nemajetkovej ujmy manželovi zosnulej vo výške 50.000,-- Eur; Krajský súd Žilina sp. zn. 7Co/578/2014 v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/60/2016 priznal manželovi zosnulej náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 45.000,-- Eur; Krajský súd Trnava sp. zn. 24Co/368/2015 priznal manželovi zosnulej náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 40.000,-- Eur; Najvyšší súd SR sp. zn. 3Cdo/18/2016 priznal manželke zosnulého náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 23.000,-- Eur; Krajský súd Bratislava sp. zn. 6Co/111/2011 v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/228/2012 priznal manželovi zosnulej náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 23.000,-- Eur; Krajský súd v Banskej Bystrici sp. zn. 12Co/465/2014 priznal plnoletému dieťaťu zosnulého náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 33.500,--Eur; Krajský súd v Trnave sp. zn. 24Co/479/2012 priznal rodičovi zosnulého plnoletého syna náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,-- Eur; Najvyšší súd SR sp. zn. 3Cdo/18/2016 priznal deťom zosnulého náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 23.000,- Eur; Krajský súd Trnava sp. zn. 9Co/423/2012 priznal deťom zosnulej matky náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 30.000,-- Eur každému zvlášť.

17. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s ustanovením § 262 ods. 1 CSP. Rozhodnutie vo veci záviselo od úvahy súdu ohľadom výšky plnenia. Nárok ako taký súd žalobcom priznal, pričom výška, ktorú požadovali bola posudzovaná s poukazom na vyššie uvedené okolnosti a závisela od úvahy súdu. Aj napriek tomu pri rozhodovaní súd nevychádzal z ustanovenia § 255 ods. 2 CSP, ale z ods. 1 tohto zákonného ustanovenia a to aj s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 28.05.2013 sp. zn. 4Ncdo/3/2012, ako aj uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 56/2017 zo dňa 08.02.2017, v zmysle ktorého vyplýva, že ani „nová právna úprava nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo úvahy súdu a to z hľadiska výsledku zásadne zhodne ako podľa doterajšej úpravy“, (uvedené rozhodnutie reaguje na právnu úpravu náhrady trov konania účinnej od 01.07.2017 prijatím CSP, kde došlo k vypusteniu ustanovenia § 142 ods. 3 O.s.p.. Aj keď CSP nepatrný úspech nepozná, nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní, keď výška plnenia závisí od úvahy súdu ako je to aj v tomto prípade). Žalobcovia majú nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej vyšším súdnym úradníkom v zmysle ustanovenia § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutie je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie

dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 363, § 364 CSP).

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 CSP).
Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).
Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť vyhotovené v písomnej forme, podpísané a v prípade doručenia podania do prebiehajúceho konania s uvedením spisovej značky (§ 127 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a/ sa týkajú procesných podmienok,
b/ sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c/ má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d/ ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti – Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).